

CareMatic

Dure alleskunner verdient zichzelf terug

Minder werk en betere resultaten. Als het bij de CareMatic ergens om draait, dan is het dat wel. In eerste instantie ontwikkelde A.M. de Rooy de CareMatic als klauwbehandelbox maar intussen is het apparaat uitgebreid met een uierbehandeling en een vliegenbehandeling. Veehouderij Techniek tekent de eerste ervaringen op. Daaruit blijkt dat de CareMatic daadwerkelijk arbeid bespaart en klauwproblemen voor is.

Tekst: Evert Keuken – Foto's: Evert Keuken, leveranciers

Voorheen was de CareMatic alleen een klauwbehandelbox. Je kon er de koeien in opsluiten, waarna de behandeling automatisch werd uitgevoerd. Maar de afgelopen jaren werd de box steeds multifunctioneler. Ondertussen beschikt de multibox naast een programma voor het behandelen van de klauwen ook over standaardprogramma's voor uierbehandeling en vliegenbehandeling. Het is zelfs mogelijk om zelf dergelijke programma's te maken. Doordat de koe in de box vaststaat, voert het apparaat de klauwbehandeling zeer nauwkeurig uit. En dat zorgt dan weer voor een aanzienlijke reductie van de gebruikte middelen wat geld en milieu spaart. Daarnaast bespaart de uierbehandeling de melker in de melkstal werk. De koeien krijgen die behandeling immers in de box en niet meer in de melkstal. De vliegenbehandeling moet stress bij de koeien

terugdringen. Het programma hoeft niet per se na het melken of op ander vast tijdstip plaats te vinden. De machine kan dat immers

Technische gegevens

Afmetingen *) (l x b x h):	200 x 125 x 220 cm
Cyclustijden behandelingen:	
• klauwreiniging	14 sec
• klauwreiniging + behandeling	16 sec
• klauwreiniging + behandeling + uierbehandeling	16 sec
• uier- + vliegenbehandeling	11 sec
• vliegenbehandeling	9 sec
• uierbehandeling	8 sec
Capaciteit	ca. 100 koeien per uur
Lucht	min. 50 l/min
Water	min. 4 bar
Prijs	€ 8.400
Installatie en transport	€ 400
*) incl. 20 l tank	

op elk moment van de dag, als de veehouder dat nodig vindt en zonder dat hij er zelf bij hoeft te zijn. Het is ook mogelijk om een combinatie van deze behandelprogramma's tegelijkertijd uit te voeren.

Plaatsing

De CareMatic multibox kan grofweg op twee manieren in de stal geplaatst worden. De eerste is bij de uitgang van de melkstal, zodat alle koeien na het melken door de multibox worden gedwongen. Het grote voordeel van deze opstelling is dat de uierbehandeling het meest effectief is. Direct na het melken zijn de slotgaten van de spenen immers nog open. Omdat de multibox maar weinig tijd nodig heeft om een koe te behandelen is de capaciteit groot. De leverancier spreekt over ongeveer 100 koeien per uur. Wie nog de oude versie van de CareMatic gebruikt, die enkel

de klauwbehandeling kent, weet dat je zo'n behandeling niet twee keer per dag uitvoert. Stond het apparaat dan wel direct achter de melkstal, dan moesten de koeien regelmatig een andere route, niet door maar langs de CareMatic, afleggen. Dat levert stress en vooral meer mest in de melkstal op. Een tweede mogelijkheid is om de CareMatic op een willekeurige plaats in de stal in het koeverkeer op te nemen. Middels koeherkenning worden de koeien dan geselecteerd voor een behandeling. Het voordeel hiervan is dat het koeverkeer minder gedwongen is.

Werking

Voordat de CareMatic de klauwen behandelt, worden ze gereinigd. De voor- en achterkant van de klauwen worden met water een paar seconden lang schoongespoten. Na enkele seconden wachttijd, waarin het water wegloopt, bespuit het apparaat de klauwen met een speciale klauwvloeistof. Het moet de infectiedruk van ziekten zoals Mortellaro, sterk terugdringen. Doordat de koeien op een spreidplaat staan, zijn zowel de klauwen als de uier goed bereikbaar. Het sprayen van de uier gebeurt door verneveling met spuitdoppen. Doordat de vloeistof met lucht wordt verstoven, is aanzienlijk minder vloeistof nodig. De automatische verneveling zorgt ook voor een zeer exacte verdeling van de spray. Zodoende is er een kleiner risico op fouten dan bij handmatig sprayen en krijgen alle spenen een goede behandeling. In tijden dat er veel vliegen zijn, kan de multibox automatisch een vliegenspray vernevelen op de rug van de koe. Doordat de behandeling vaak toegepast kan worden, zonodig zelfs iedere dag, is een vloeistof met een lage concentratie werkzame stof voldoende om toch een goed effect te hebben. Ook dat spaart in

De klauwvloeistof wordt na een behandeling met water op de klauwen gespoten. Het middel werkt dan beter.

Fabrikant aan 't woord

Door de ruime internationale ervaring met koeverkeer rond melkmachines en melkrobots, zag De Rooy dat klauwgezondheid één van de belangrijkste factoren is die van invloed is op de gezondheid en het welzijn van de koe. Een betere klauwgezondheid beïnvloedt de melkproductie en het koeverkeer in de stal positief. Andere systemen die te koop zijn werken, volgens de ontwikkelaar, niet goed genoeg of ze zijn te arbeidsintensief. Daarom ontwikkelde hij een systeem dat de groeiende klauwproblemen bij melkkoeien aan kon pakken. Maar niet alleen dat. Voor het automatisch behandelen van de klauwen in de CareMatic is ook een speciale vloeistof gemaakt die het milieu min-

der belast. Door het gebruik van de CareMatic daalde het vloeistofverbruik met 90 procent wat de veehouder kosten bespaart. Een nieuwe vloeistof moet er voor zorgen dat de kosten per koe 8 cent per behandeling bedragen. De Rooy verwacht dat de CareMatic een begrip wordt in de melkveehouderij. Er zijn dan ook vergaande onderhandelingen met melkmachineleveranciers, voerleveranciers en stalinrichters om de CareMatic te gaan verkopen. Tot op heden werken 47 veehouders in Nederland, Engeland en Denemarken met het CareMatic-systeem.

A.M. de Rooy, Sprang Capelle, telefoon (0416) 31 29 09.

kosten en het is beter voor het milieu. Het voordeel van een effectieve vliegenbehandeling laat zich raden. Het geeft de koeien meer rust tijdens warme zomerdagen wat een verlies in melkproductie kan helpen voorkomen. Naast de ontwikkeling van de CareMatic hield De Rooy zich de afgelopen tijd bezig met onderzoek naar nieuwe middelen die melkveehouders in het apparaat kunnen gebruiken. Deze middelen moeten de infectiedruk in de stal nog verder verlagen en tegelijkertijd de kosten van de behandeling drukken. Uit onderzoek van De Rooy bleek dat behandeling van de klauwen met de CareMatic aandoeningen als Mortellaro, stinkpoot en klauwbevangenheid met 72 procent kunnen terugdringen.

Terugverdientijd

Een prachtig idee, maar verdient de CareMatic zich ook terug? Ga je er vanuit dat de gemiddelde kosten die gemoeid zijn bij een koe met een klauwaandoening ongeveer 200 euro

De Carematic kan de uierspray goed verdelen. Luchtondersteuning zorgt voor een laag vloeistofverbruik.

Een spuitdop verdeelt de vliegenspray over de rug van de koe. Door veelvuldige toepassing kan een vloeistof worden gebruikt met een lage concentratie werkzame stof.

bedragen en gemiddeld 65 procent van de koeien klauwproblemen heeft, dan betekent dat volgens de Gezondheidsdienst voor Dieren en het NRS dat per aanwezige koe per jaar 130 euro aan kosten voor klauwbehandeling gemaakt wordt. Een onderzoek van De Rooy zelf wees uit dat 75 procent van de koeien genezen van de klauwaandoening als het apparaat gebruikt wordt. Dat zou betekenen dat de CareMatic jaarlijks € 97,50 per aanwezige koe bespaart. De kosten voor het gebruik van de CareMatic, inclusief rente, afschrijving en behandelkosten, bedragen € 21,05 per aanwezige koe per jaar. Voor een bedrijf met 100 koeien betekend dit dat jaarlijks € 7.645,- wordt bespaard. Zodoende zou de CareMatic zich binnen 1,1 jaar terugverdienen. Over de uierbehandeling en de vliegenbehandeling zijn nog geen gegevens bekend over besparing, maar ze zullen de terugverdientijd enkel versnellen, meent de fabrikant. >

Een van de eerste modellen van de CareMatic. Deze uitvoering behandelt alleen de klauwen van de koe.

Op het bedrijf van **Wouter Pruijssers** in Sprang-Capelle staat de CareMatic sinds september vorig jaar. Op het bedrijf worden 80 koeien gemolken met een jaarproductie van 9.000 liter met 4,37% vet en 3,45% eiwit. Daarnaast wordt op 30 ha gras verbouwd en op de resterende 10 ha wordt maïs verbouwd.

“De methode van klauwbehandeling sprak mij aan”

Prujssers schafte de CareMatic aan vanwege het grote aantal koeien met klauwproblemen. “De hoge aanschafprijs bracht mij echter aan het twijfelen. Ik heb in september als eerste de Multibox gekregen, met uierbehandeling en vliegenbehandeling. De manier van klauwbehandeling sprak mij direct aan. De opstelling bij mij is zo dat de koeien na het melken

in een kleine wachtruimte van vier koeien komen waar ze moeten wachten om door de CareMatic te kunnen. Soms komt het voor dat een koe er maar half uit loopt en blijft staan, dan stagneert de stroom koeien en moet ik het melken onderbreken om uit de put te gaan. Doordat de koeien na elke melkbeurt door de CareMatic gaan, is er geen stress, ze hebben elke dag dezelfde route vanuit de melkstal. Hierdoor raken ze snel gewend aan de box. Nadeel van het systeem vind ik dat wanneer de stroom uitvalt, de poortjes dicht gaan. Ze zouden beter open kunnen blijven staan.” De Rooy heeft zich dat probleem aangetrokken. In de nieuwere boxen gaan de deuren open wanneer de stroom uitvalt. **Rapportcijfer: 8**

In het Friese St. Jacobiparochie heeft **Elderien Bree** een melkveebedrijf waar rond de 110 koeien worden gemolken met een Lely melkrobot. Met een jaarproductie van 9.600 liter per koe per jaar wordt het quotum van 870.000 kg ruimschoots volgemolken. Bree least dan ook melk bij tot 950.000 kg. Het bijbehorende areaal grond is in vruchtwisseling met een poot-aardappelteler, jaarlijks wordt het bouwplan gewijzigd.

“De CareMatic bespaart mij tijd”

Een klein jaar heeft Elderien de CareMatic klauwbehandelbox nu in gebruik. Naar eigen zeggen naar volle tevredenheid. “Ik heb gekozen voor de CareMatic omdat ik veel proble-

Een gepatenteerde mestgoot moet voorkomen dat de spreidplaat vervuilt.

men had met Mortellaro. Daarnaast past de box heel goed bij een melkrobot. Achter de robot heb ik een kleine wachtruimte gemaakt waar zes of zeven koeien kunnen staan voordat ze door de CareMatic gaan. De robot maakt de voorselectie, enkel koeien die daadwerkelijk gemolken zijn gaan door de CareMatic. Dit gaat heel goed, er is slechts een enkele koe dit toch zijn poot op weet te trekken zodat deze niet behandeld wordt. Dit zijn vaak de echte probleemgevallen waar je toch onder moet kijken. De CareMatic bespaart me veel tijd omdat ik eerder veel koeien met klauwproblemen had die ik met de hand behandelde. Nu ben je meer preventief bezig en dat bespaart tijd en geld. In het begin moest ik veel controleren als ik de CareMatic gebruikte, nu laat ik hem gewoon automatisch draaien. Ik moet alleen het vloeistof-niveau in de gaten houden.” **Rapportcijfer: 7**

Melkveehouder **F.M. Avezaat** melkt in het Utrechtse Amerongen een veestapel van 80 koeien. De productie ligt rond 9.500 liter met 4,79% vet en 3,67% eiwit. Op de bijbehorende 40 ha wordt op 4 ha maïs verbouwd en op de rest gras. De overige maïs wordt aangekocht.

“De CareMatic bespaart brokken”

Op het bedrijf van melkveehouder Avezaat draait de CareMatic klauwbehandelbox bijna een jaar. Hij schafte het apparaat aan vanwege de vele klauwproblemen op het bedrijf. Vooral de vaarzen hadden er veel last van. “Nadat ik een demonstratie had gezien van de CareMatic, was ik overtuigd. Tot nu toe heb ik nog geen spijt gehad van de relatief grote investering. Voorheen was ik veel handmatig bezig met opspuiten en behandelen, dit kostte veel tijd en was minder effectief dan nu met de

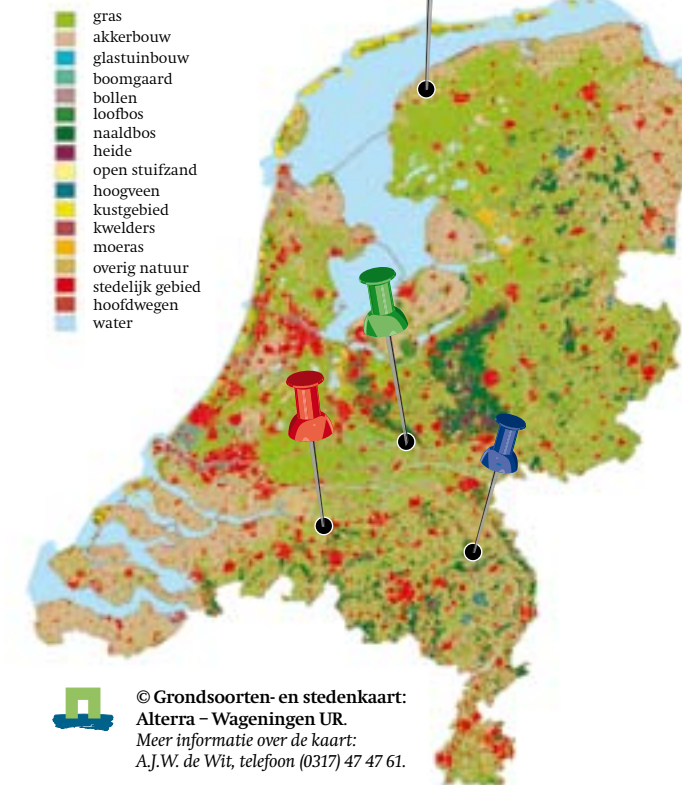
Melkveehouder Peter van Leeuwen: “Nu de koeien eenmaal gewend zijn, gaan ze graag door de CareMatic.”

CareMatic het geval is. Ongemerkt gebruik je dan ook meer middel. Ik heb ervoor gekozen de box buiten te plaatsen met een wachtruimte erbij. Eerder had ik hem direct achter de melkstal, dit veroorzaakte veel meer mest in de melkstal. Nu zorg ik dat ik de koeien buiten krijg en blijf er zelf bij als ze worden gehandeld, dit is toch het meest effectief. Daarnaast gaat het ook nog redelijk snel, ik krijg er 70 per uur door. Doordat je er zelf bij bent, haal je het maximale uit de behandeling, die toch zo'n 38 eurocent per koe kost. Mijn ervaring is toch dat 1 op de 10 een keer mis is, waardoor de klauw niet goed wordt behandeld. **Rapportcijfer: 7**

Peter van Leeuwen heeft een melkveebedrijf in het Brabantse Elsendorp. Op zijn bedrijf melkt Peter rond 80 melkkoeien die een jaarproductie van 9.000 l opleveren met 4,5% vet en 3,55% eiwit. Het bedrijf ligt in een landgoed en omvat totaal 89 ha waarvan op 16 ha maïs wordt verbouwd.

“Boeren tellen eigen uren niet”

Peter van Leeuwen was één van de vijf boeren waar De Rooy een prototype van de CareMatic plaatste. Niet geheel zonder kinderziektes draait het systeem nu reeds sinds oktober 2002 op het bedrijf van de veehouder. “Omdat ik een van de eersten was, heb ik geen multibox, ik gebruik de CareMatic enkel voor de klauwbehandeling. Dit levert mij een aanzienlijke arbeidsbesparing op omdat door de problemen die ik met de klauwen had, ik regelmatig naar

de rugspuit moest grijpen. De CareMatic scheelt mij nu in dat opzicht een fors aantal uren. Een voetbad zie ik niet als alternatief op de CareMatic, dat is een oud systeem wat naar mijn mening niet effectief genoeg is. Mijn opstelling is zo dat de koeien als ze uit de melkstal komen, ze in een afgescheiden ruimte voor de CareMatic komen. Hier kunnen ongeveer dertig koeien staan. Dit draait heel goed zo, ik hoef nooit het melken te onderbreken om de koeien aan te jagen. Als

nadeel kan ik aanstippen dat de behandeling nog vrij duur is. Daarnaast lopen niet alle koeien altijd direct uit de box, soms blijft er een koe half in staan. **Rapportcijfer: 9**

E. Keuken is student Landbouwtechnische Wetenschappen, namens Heeren XVII, Studievereniging Agrotechnologie, Wageningen Universiteit.

Eindoordeel

Plus

- + Preventieve behandeling
- + Tijdsbesparend
- + Spaart middelen
- + Relatief korte terugverdientijd

Min

- Sommige klauwen niet behandeld
- Grote investering
- Bij oudere boxen sluiten de poortjes bij stroomuitval

Kortom

De CareMatic kent een aantal voordelen. Het apparaat kan de infectiedruk voor ziekten als Mortellaro sterk reduceren. Deze preventieve behandeling verbetert de klauwgezondheid op een bedrijf aanzienlijk. De behandeling per koe is momenteel relatief duur, De Rooy komt

binnenkort echter met een nieuw middel dat die kosten sterk moet terugdringen. Ook is een nieuwe spreidplaat ontwikkeld waardoor de koe haar poten beter neerzet, wat voorkomt dat een koe een klauwbehandeling mist. Daarnaast zorgt de nieuwe spreidplaat ervoor dat de koe rustiger in de CareMatic staat. Het sprayen van de uier en de vliegenbehandeling zorgen voor een verlichting van de arbeid in de melkstal. De keuze voor deze multibox met uierbehandeling en vliegenbehandeling betekent echter wel dat de box zo in de stal geplaatst moet worden dat de koeien er na elke melkbeurt doorgaan. De CareMatic is een functioneel systeem die vele voordelen biedt ten aanzien van klauwgezondheid. Bij problemen met klauwinfectieziekten kan de CareMatic zeker zijn investering terugverdienen.